

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIV.

V Ljubljani, 25. listopada 1881.

List 47.

Prošnja do prijatlov vernih duš.

III.

Naslednji dogodek je od lanskega leta mesca listopada. Pobožna oseba iz tretjega reda sv. Frančiška, tako piše duhoven iz Francoskega, me pride v praznik vsih Svetnikov proti večeru obiskat. Priporočil sem ji v namen za duše v vicah moliti onih šest očenašev, češenamarij in „čast bodi“, ki so za ude tretjega reda s prav obilnimi odpustki obdarovani. Zvesto je spolnila moje priporočilo, ter je en del noči in ves naslednji dan, to je, vernih duš dan molitvi teh šestih očenašev posvetila. Ni jih molila samo v prostih urah, ampak tudi po dnevi med delom. Bog jo je blagovolil poplačati za njeno pobožnost in gorečnost. Ko po opravljeni večerni molitvi, predno gre spat, še zadnjikrat obmoli omenjenih šest očenašev, češenamarij in „čast bodi“ in se od molitve vzdigne, da bi šla k počitku, zagleda par korakov pred seboj osebo, od glave do nog ogernjeno z belo obleko, kar je zadrževalo, da je ni v obraz vidila. Ta oseba stoji pred njo nekaj trenutkov; potem pa se začne počasi vzdigovati, in vzdigovaje se bila je čez dalje bolj svitla, in ko je dospela do stropa, je v svitlobi, večji kakor sonce, zginila. Osebo pa, ki je molila šestere očenaše itd. za verne duše, je napolnila s tolikim veseljem, da se je za nekaj trenutkov mislila kakor v nebesih. Oseba, ki se je tej prijateljici vernih duš tako prikazala, pač ni bila druga, kakor iz vic rešena duša, ki je, predno je šla v nebesa, prišla se svoji velikodušni dobrotnici zahvalit in jo spodbudovat, naj tudi še za naprej to sveto pobožnost za verne duše opravlja. *)

Teh šest očenašev ne pomaga samo dušam v vicah, temuč imajo tudi tisti, ki jih molijo, odtod velik dobiček in silno velik pripomoček, da morejo po priprošnji vernih duš sprostiti pri Bogu eno in drugo milost, sprostiti spreobrnjenje kakega grešnika, zlasti še na smertni postelji. Takih zgledov bi vedel pisavec tega dostavka, kot dušni pastir, več naštetih, kako da je v enaki sili kakega grešnika udom bratovšine Marijinega čistega

spočetja priporočil, da naj bi omenjenih šest očenašev, češenamarij in „čast bodi Bogu“ pogostoma molili in namen naredili, da se želijo odpustkov vdeležiti skoz celi dan, kolikor mogoče veliko, jih za duše v vicah darovati; one naj bi pa potem iz hvaležnosti za spreobrnjenje tega in tega grešnika prosile. Bratovšina Marijinega spočetja je namreč od sv. Očeta ustanovljena v večje slavljenje Marijnih čednost, pa za spreobrnjenje grešnikov: in udje te bratovšine se zamorejo vsak pot, kolikorokrat teh šest očenašev obmoli, ne da bi zato morali še k spovedi in k sv. Obhajilu iti, popolnoma odpustkov vdeležiti, vsih tistih odpustkov, ki so zgorej omenjeni, namreč, ki so podeljeni za obiskovanje sedem bazilik (glavnih cerkev) v Rimu, cerkve Porcijunkule v Asisi, cerkve sv. Jakopa v Komposteli na Španjskem, in svetih krajev v Jeruzalemu. *) Da se pa tirja stan posvečujoče gnade božje in namen se odpustkov vdeležiti, umeva se že samo po sebi. Milosti in odpustkov teh šest očenašev deležni so tudi udje tretjega reda sv. Frančiška, pa redovni bratje in nune ali redovnice.

Pravico ude v to bratovšino sprejemati imajo redovniki teatinci in drugi posebej v to pooblaščenih duhovni. **) V Gorici vpisujejo čč. oo. jezuiti, v Ljubljani pa č. g. Gostiša.

Naj bi pač udje tretjega reda sv. Frančiška, kakor tudi vsi redovni bratje in sestre (nune), pa udje bratovšine Marijinega čistega spočetja radi pogostoma teh šest očenašev molili, popolnoma odpustke pa za duše v vicah darovali. Zlasti zdaj v sv. letu naj bi pri teh po tej poti rešenih dušah iskali naj boljših prijatlov in priprošnjikov, da bi tim bolj gotovo bili uslišani. Kajti nadjati se je, da one svojih dobrotnikov in rešiteljev ne bodo pozabile, temuč bodo vedno priprošnje združile s prošnjami svojih dobrotnikov in vsih pravovernih kristjanov, ki bodo združeno molili za sv. rimske-katoliško Cerkev, za njeno razširjanje, za njenega vidnega poglavarja, za spreobrnjenje nejevernikov, krivovercev in grešnikov, za mir med vladarji. Upati smemo, da tako združena molitev vernih duš v vicah in pobožnih kato-

*) Gl. „Odpustki“, spisal P. J. Sajevec S. J., str. 234; v zalogi pri bukvozezu H. Ničmanu v Ljubljani.

**) Kdor bi želel to pravico dobiti, naj se oberne do: „D. Franciscus Maria Cirino, vicarius generalis cogregationis clericorum regularium, Romae, aedibus st. Andreae de Valle“.

ličanov ne bo zastonj. Rešitelji vernih duš imajo veliko pomoči in priprošnje v vsih zadevah dušnih in telesnih, zlasti še za spreobrnjenje grešnikov od njih pričakovati, kar so že mnogi skusili. V. K.

○ novih svetnikov.

Med svetnike prišteti bodo v Vatikanski cerkvi sv. Petra v Rimu 8. grudnia naslednji služabniki Božji: Benedikt Labre, Francoz; kanonik Janez Kerst. Derossi, Italijan; kapucin Lovrenc Brindiški, in redevnica avguštinska Klara Monfalkonska. V ta namen sta bila že dva konzistorija v vel. serp. in kim. Kardinal predstojnik za obrede je pričel sv. Očeta poročal o čednostih vsacega teh blaženih, ki se imajo med svetnike prišteti, pa o čudežih, storjenih od Boga po njihovih priprošnjah. Potem so sv. Oče prašali kardinale, če menijo, da bi se vsled tega moglo prestopiti k posvetničenju ali ne, in vsak je naznanil svojo misel z besedo placet (všeč), ali pa non placet (nevšeč). V naslednjih konzistorijih (kje 21. listop. in poslednjič med 27. in 30. listop.) bodo govorili konzistorijalni pravdosredniki in natanko pretresli vse okolišine, ki kažejo v prid ali neprid tega namena. Eden teh konzistorjev bo poločiten, drugi pa slovesen. To se bo godilo v pričo kardinalov, patrijarhov, nadškofov in škofov in drugih, ki imajo k tej pravdi priti. Sv. Oče takrat še opominjajo pričujoče k molitvi, da bi se tako tehtno opravilo izšlo po volji Božji. Vsi tisti, ki imajo glasovati, dobijo poprej posnetek življenja blaženih in pisma zadevne pravde. Kardinal namestnik Njih Svetosti bo zapovedal, da se v treh glavnih stolnicah mora sv. Rešnje Telo izpostaviti in povabil bo vernike k molitvi. Po tolikih pripravah, preiskavah in molitvah bode nasledvala očitna in slovesna kanonizacija (prištetje med svetnike).

Koliko zaupanje sv. Oče stavijo na pomoč novih svetnikov, so pokazali v ogovoru 11. kimovca. Rekli so: „Ko imamo poterjena dva čudeža, moremo po dodeljenem češnji varno prestopiti k slovesnemu posvečevanju Blaženega Lavrencija Brindiškega. V žalostnih okolišinah, v katerih se nahajamo in v katerih je Cerkev, ne vemo in nočemo preiskovati tega, kar je preodmenjenega v sklepih božje Previdnosti. Ali na te Blažene, ki jih imamo povzdigniti na čast svetnikov, stavimo Mi stanovitno upanje, da vse družbinstvo, zdaj bolešno in bolno, doseže zdravje od njih posredoma nezmotljivega učenitva rimske Cerkve, ki jih preslavlja.“ „Unità“ pristavlja: „To upanje je tudi naše, toliko globokeje vterjeno, kolikor bolj vzvišeno si bomo prizadevali posnemati čednosti, s katerimi so se svetili ti junaki sv. Cerkve.“

Lavrencij Brindiški je prvi med junaki, ki jih ima sv. Cerkev v god neomadežanega spočetja t. l. vverstiti med svetniki. Izhaja iz imenitne družine v Brindisi na Laškem, rojen 22. mal. serp. 1559; oče mu je bil Viljem Derossi, mati Elizabeta Mafella in dobil je pri sv. kerstu ime Julij Cézare. L. 1575 je v Veroni pristopil k očetom kapucinom; ko novinec je bil tako lepega obnašanja, da si je pridobil spoštovanje in ljubezen pri vsih bratih. Da dopolni šolske nauke, so ga poslali v Padovo, in skazoval je tako lepe zmožnosti in nenavadno pobožnost, da je smel pridigati še predno je bil duhoven. Svoje perve prizadevanja je obračal na vseučilišne študente ondotnega mesta, in čudovito velik je bil sad njegovih govorov.

Po volji svojih višjih je sprejel mašniško posvečevanje, dasiravno se je branil, in nadaljeval je evan-

geljsko delo; njegov slovez pa se je tako množil in razširjal, da je bil od papeža Klemen VIII v Rim poklican, in naložil mu je papež, naj oskerbljuje spreobrnjenje judov; in res se jih je veliko spreobrnilo. Ko je bil papež v Ferari, ga je povabil, da naj pridiga v njegovi kapeli, in spolnil je to nalogo v zadovoljnost sv. Očeta.

Postal je nadalje P. Lovrenc učenik v bogoslovji, bil gvardijan po več samostanih, potem provincijal v Toškani in naslednjič v Benedkah. L. 1596 je šel v Rim ko poslanec k velikemu kapitelnu in postal je veliki definitor. V tem opravilu je skazoval veliko spretnost. Klemen VIII in cesar Rudolf sta mu naložila, da naj vstanovi kapucine po cesarskih deželah in na Češkem, ter so po njegovem trudu vstajali samostani v Pragi, na Dunaju, v Gradcu, in napravljene so bile tri okrajine, provincije, namreč, češka, avstrijska in štiriska.

Mohamed III žuga napasti Ogersko, cesar povabi nemške kneze na pomoč, poslal pa je k njim za poročnika P. Lovrenca; in dobro je doveršil to poslanje. Nadvojvoda Maksimilijan je bil izvoljen za višega poveljnika keršanske armade, in na njegovo prošnjo, na prošnjo papeževega nuncijsa in nekterih družih zveznih knezov je papež P. Lovrencu dal nalogo, naj se podá k armadi, da pripomore k dobremu vapehu te vojske. In tako se je zgodilo. Podá se na bojiše, pripravlja vojake na boj z molitvijo in s pokoro; konec je bil ta, da osemnajst tisoč kristjanov je 11. vinotoka l. 1611 v beg zagnalo osemdeset tisoč turkov. Drugo zmago so dosegli tri dni pozneje, in sovražnik se je umaknil unstran Donave zgubivši 30 tisoč vojakov.

Po doveršeni vojski je P. Lovrenc šel v Rim in redovni kapitel ga je enoglasno izvolil redovnega generala. Zdajci se podá na obiskovanje, prehodi Milansko, Flandro, Francijo, Španijo, Nemčijo, vtisuje svojim duhovnim sinovom redovne čednosti in vpravna njih potrebe.

Verne se v Rim in se pripravlja, da ostanek svojih dni preživi v molitvi in pokori; toda papež, cesar in drugi katoliški knezi na Nemškem pa so ga poslali k Filipu III, španjskemu kralju, kterega naj pridobi katoliški zvezi, ki se je delala proti zvezi protestanški, katero je o tistem času podpiral francoski kralj Henrik IV. Dosegel je vgoden vspéh in med tem vstanovil samostane svojega reda v Kastiliji in v Madridu. Bil je nato od papeža izvoljen za apostolskega nuncijsa in posebnega poslanca sv. Stola, da naj pospešuje koristi katoliške zveze pri bavarskem knezu, kateri je bil njen glavar.

Kadar je zveršil to nalogo, je pričel zopet misijonariti. En céli štiridesetdanski post se je mudil v Loreti. Vernivši se v Rim je bil od sv. Očeta in od kardinalov sprejet s skazovanjem velikega spoštovanja. Podal se je pa ko provincijal v Genovo. L. 1617 je na priporočevanje papeževo pomiril španjskega kralja in savojškega vojvoda, ki sta bila sperta med seboj... P. Lovrenc pa ni bil samo velik zarad imenitnih opravil, ki jih je zverševal, temuč še posebno zarad čednost, gorečnosti, ponižnosti, priljudnosti.

Ko se je bil poslednjikrat v Rim povernil, mu je bila razodeta bližnja smert. Opravil je še nektore povelja sv. Očeta, se podal v Neapel in v Lisabon; pa bil je zrel za nebesa, umerl je v Belem u 22. mal. serpana 1619, in pokopan bil v Villafranki v kapucinski cerkvi. L. 1624 je papež Urban VIII dopustil, da se smé pričeti preiskovanje za vverstenje med blažene, 1. rožn. 1783 je Pij VI o tem oklical prvi dekret, in zdaj mu Leon XIII pripravlja naj viši čast, kakoršno

sv. Cerkev daje svojim otrokom, kateri so na zemlji bili njena slava, zdaj pa so v nebesih naši patroni in nepremagljiva bramba.

Pridni strežnik pri sv. maši.

(Konec.)

Abulhair, kakor je bil še mlad, more se reči, je bil pravi misijonar za Egipt. Molil je tako zbrano, premišljeval tako zvesto, otročiče učil tako priserčno in goreče, sv. Rešnje Telo pogosto prejemal tako pobožno, da se je k dobremu spodbudoval vsak, kdor koli ga je vidil in opazoval.

S svojim duhovnim učenikom je naj raji o tem govoril in se posvetoval, kako bi se dalo razkolniškim Koptom do serca priti, da bi se zopet zedinili s katoliško Cerkvijo, od ktere so ločeni s tem, da naslednika sv. Petra v Rimu ne spoznajo za svojega duhovnega poglavarja. V tem mladi ministrant ni kazal samo prav blazega serca, ampak tudi bistroumnost, kar je misijonarja močno veselilo. Bil je zraven tega tudi ves serčen in neprestrašen ter je sv. vero očitno skazoval; zato je častiti njegov učenik po pravici sodil, da ta mladeneč je ves sposoben za duhovski stan in za apostolsko delo.

S privoljenjem očeta in matere je bil toraj Abulhair poslan v Rim v Propagando, to je, v tisto častiljivo napravo, v kateri se naj boljši mladenci z vesoljnega sveta pripravljajo za sv. misijon, kjer se je svoje dni bil za mašnika in misijonarja izučil tudi naš nepozabljivi ranjki Ignacij Knoblehar, znan pod arabskim imenom „Abuna Soliman“.

V Propagandi je Abulhair razodeval nenavadno veliko ljubezen do presv. Rešnjega Telesa, posebno čenjenje do presvete Marije Device in do terpljenja Kristusovega. Vsi njegovi tovarši so nad tem blagim Egipčanom imeli prelép izgled prave bogoljubnosti in gorečnosti za vse dobro. Kdo bi ne bil pričakoval, da bo ta mladeneč v kratkem velik apostelj za spreobračanje Koptov in Arabov?

Toda Božji sklepi so skrivni in nezapopadljivi; Abulhair je bil že v mladih letih dodelal, kar je previdnost Božja od njega zahtevala: huda bolezen mu je 30. mal. travna 1738 s smertjo odperla vrata v nebeški Jeruzalem. Bilo je gotovo v Božjih sklepih, da tam gori v večnem Zveličanji bode s svojimi priprošnjami naprej delal za spreobrnjenje Egipta. O njegovi smerti je bil v Propagandi le en glas: da ranjki je angelj Božji, mladeneč ves čist in nedolžen, redke izgled pametnosti in ponižnosti ter podoba sleherne keršanske čednosti.

O tej priliki naj smemo pa v dopolnjenje tega, kar je bilo o naših ministrantih že rečeno, pristaviti še nekoliko naukov, kar učijo o tem previdni možje in kar zahteva sv. Cerkev.

Znano je, da zlasti po večih zakristijah z večim številom ministrantov včasni ni nič bolj tiho in mirno, kakor v judovski šoli. Videat quisque nostrum, quantum ipse reus. O zakristiji duhovno pastirstvo pravi:

„Zakristija (žagrad) je svet kraj zavolj bližnjega oltarja, zavoljo ss. posod, oblačil, kakor tudi zaradi molitev in duhovnih opravil (kerševanj, blagoslovljevanj itd.), ki se ondi godijo. Zato naj v zakristiji vedno gospoduje mir in spoštljivost, red in snažnost.“

O ministrantih posebej je zaterjevano:

Naj bodo cerkveno oblečeni; to otrokom samim in občinstvu služi k spodbudi in k večemu spoštovanju svetih opravil. Se vé, da to ni terda zapoved in se ne more vselej spolnovati, veliko pa pripomore k spodob-

nosti; posebno pa se to zahteva ob nedeljah. Ta obleka naj ni stergana, z oskom vsa pokapana ali sploh umazana. „Ad aram ne admittantur induti vestibus et calceamentis laceris et sordidis“, pravi „Eichstädter Pastoral-Instruction“. Spoštovanje pa do cerkvene obleke in ss. opravil zgubijo tudi, ako v cerkveni obleki zunaj letajo, po ulicah in oglih kričé, ali se celó še cerkveno oblečeni med seboj tergajo, tepó in pulijo.

Drugi pomoček k spodobnemu obnašanju svetujejo nekak „silentium“ (molččnost), saj tako, da smejo le samo bolj potih-m govoriti, kar je potreba, nikakor pa ne vsega žvekati, žlobodrati in šnekedrati, ali celó kričati in se prepirati, kakor da bi bili zunaj na tergu ali na ulicah. To bi bilo zoper vsako spoštovanje svetega kraja.

Potreba dalje je, dečkom buditi vést, da spoznajo, kako se pregreše zoper svetost svoje tako častne službe, ako ne delajo spoštljivo na svetem kraju in s svetimi rečmi. Treba jim je povedati, da vsak nespodoben giblje pri altarji, igranje z rokama, radovedno oziranje po ljudéh je greh; s tem pohujšajo ljudi, ki so pri sv. maši, posebno pa še male, kateri natanko opazujejo, kako se ministranti obnašajo.

Molitve morajo strežniki dobro znati, jih lepo in razločno moliti, ne pa besedi požirati, stavkov skupaj dergniti, da le perve in zadnje besede izrečejo! Dobro je, ako se naučijo, kaj molitve pomenijo, potem ložej bolj zbrano, priserčno molijo.

Roke mora strežnik vedno pred seboj sklenjene kviško deržati. Prav spotikljivo delajo, kateri se z obleko ali celó z oltarnim pertom, ali z zvončkom igrajo, brez spoštovanja sem ter tje ob oltarju divje letajo, po cerkvi okrog zijajo itd.

Ob kratkem: Vse obnašanje ministrantov bodi čedno, spodobno, spodbudno in pobožno. Pomisliti morajo, da si pridobijo s strežbo pri oltarji prav veliko milost pri Bogu, ako sv. mašo z mašnikom vred lepo spremljajo ter so pazno, pobožno in častiljivo pri tolikih ss. mašah. Hude kazni pa so pred Bogom in pred ljudmi vredni, ako svete kraje z nespodobnim obnašanjem skrunijo. Ravno zato, ker nekteri toliko greha storé pred sv. Rešnjim Telesom, ni čudo, ako potlej v svojem življenji nimajo blagoslova Božjega, temuč se jim velikrat prav hudó godí.

Ovčica.

(Pis. M. Skalovič.)

(Dalje.)

7. Kmetje, ki se pečajo z živinorejo ne le od včera, temuč od pamtiveka, mi zaterjujejo, da ena krava več sné kot deset ovac, a te na leto več nesejo kot ona. *) Pa recimo, da od ovce ni gmotuega, to je, telesnega dobička, koliko pa ovca v dušnem in uravstvenem obziru koristi.

„Ovca koristi v petek in svetek.“ Ker se napravlja sir iz ovčjega mleka, ki se tudi o petkih in družih postnih dnéh vživati smé, s tem nekoliko pomaga tretjo cerkveno zapoved spolnovati. Pošteni kmetje, ki so terdo spolnovali petke, so za južino v takih dnéh dajali večinoma sira in kapljo vina. Laški pregovor tudi pravi: „formaggio e pan, pasto di villan“ (sir in kruh, za kmečki trebuh), kajti sir ima v sebi tečniše déle mleka, in s tem, da se počasi prebavlja, odvrča glad za dalj

*) Da je na Ruskem isto mnenje, glej: M. Majar: Slovica ruska str. 117.: „štejejo deset ovac za jedno kravo“.

časa kot druga hrana. „Sir nadomestuje siromaku mesó.“ (Mantegazza. Igiene della cucina, p. 30). „Kjer se dela sir, tam se razprostira prostostni mir“ (Die Freiheit gedeiht, wo man Käse bereitet), je rekel nemški učenjak Janez pl. Müller. Ako obernemo stavek, se doslednje glasi: „kjer ne delajo sira, tam se hlapčevstvo razprostira“. Žali človeštvu, da je to prevečkrat istina. Svoboda, naši kmetje bi rekli „moštvo“, je tam, kjer so ljudje premožni ter samostojni, „uboštvo krati moštvo“. Premožni so pa, kjer imajo mnogo goveje živine, ali tudi dróbnice, ovac. Kjer tega blaga nimajo, so uboge, sužnje réve.

Še nekaj mi je omeniti. Dokler so naše občine imele skupno veliko zemljišče, občinske pašnike, so bile v istini svobodnejše, bolj moške; a odkar se je nekim doktrinarjem po zahodnjih nazorih zljubilo učiti, terditi, svetovati, priganjati, da vsako skupno posestvo naj se razdeli, da bo imel vsak svoje, bodo občine slovenske (zlasti na Krasu) še bolj hirale in pešale. Vse vprék kličejo: „v edinosti je moč“, — a v istini pravijo: „delite, vse razdelite!“ ter ne pomislijo, da s tem delajo v roke našim sovražnikom, katerim od nekdanj veljá načelo: „divide et impera!“ razdeli, razpor naredi, potem ti bo lahko nadvladati. Koder so pašnike razdelili, so tudi ovce zaterli, kajti vsak posamni ne more lahko imeti ovčarja, kakor je pred pri skupni paši bila: ena čeda — en pastir. Za dve, tri ali nekatere ovce ne verže imeti posebej pastirja vsakemu gospodarju. Bliže mesta, pravijo, je boljše krave imeti, zaradi mleka, ki se v mestu lahko spečá. Res da; naj bo: a revež, ki je lahko kravo imel in jo pol leta na občinskem pašniku pasel, kadar se pašnik razdeli, dobí le majhen košček, ter mu ni moč krave rediti; prodá navadno kravo in ker je večinoma zadolžen, kadar dolžniki pritisnejo, prodá najpred svojo prijemščino občinskega pašnika, potem še drugo zemljišče. Naposled ga mora oskerbovati soseska; ako obolí, gre v mestno bolnišnico, kjer napravlja občini še večje stroške. A kje hoče občina vzeti denarja, kjer ni več nekdanjih prihodkov, kakor je bilo tačas, ko je bilo še nekaj skupnega premoženja. Ako ne more plačati, pride na boben in kak meščan ali bogataš (morda celo boga-tajec) položi denar, pridobi posestvo in spodjeda potem vero, šege, jezik ljudski, spodkopuje s svojim spotikljivim vedenjem glavne temelje blagostanja, češ, to je napredek?! Pač da, napredek k ljudskemu propadu! Zato naj rečem z nekdanjim Kato-nom: „Ego vero censeo — jaz pa terdim.“... Kaj terdim? Kdor sovraži, zatira ovce, je sovražnik ljudstva, — hlapčevsko se derži tujcev framasonov, katerih eden pravi: Naloga znanosti (framasonske) je: razdreti vse ideale (uzore popolnamosti), zatreti vero v Boga, na laž postaviti vso npravnost, enakost, ljubezen, prostost in človeške pravice. *) Da bodo ti ošabni novi pogani s svojo vojsko zoper vero in Boga ravno toliko opravili, kolikor je svoj čas lucifer, to vsak podučeni vé. Mi pa zaupamo in smo preverjeni o istinitosti besede Kristusove: „Ne boj se mala čedica, kajti volja je Očeta vašega, dati vam kraljestvo“ (Luk. 12, 32).

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Prašnja pri duhovski poskšnji.)
Ex theologia dogmatica: 1. Exponatur et defendatur dogma de ecclesia unice salvifica. 2. Quare et qualis requiritur intentio in ministro sacramentorum?

E theologia morali: 1. Quid est imputatio moralis? Quae requiruntur, ut alicui quaedam actio cum omnibus ejus sequelis imputari possit et quomodo aliorum actionem nobis imputandae sunt? — 2. Quid de frequentiori usu sacramentorum poenitentiae et eucharistiae statuendum est?

E jure canonico: 1. Ecclesiam catholicam verae monarchiae formam prae se ferre probetur corollariaque inde manantia proponantur. — 2. Quomodo et quando sponsalia solvuntur?

Thema pro exegetico-homiletica expositione: Fiat lingua vernacula seu domestica exegetico-homiletica expositio pericoparum epistolae atque evangelii, quae leguntur Dominica 18. post Pentecosten, nimirum epistolae primae ad Corinthios c. 1. a versu 4. usque ad v. 8. inclusive, atque evangelii s. Matthaei c. 9. a v. 1. usque ad v. 8. inclusive.

Iz duhovnega pastirstva: 1. Kako se nakladajo spokorne dela? — 2. Kaj je pomniti duhovnemu pastirju o spregledu zakonskih zadržkov pred poroko? — 3. Kako naj tolaži duhovni pastir mladega človeka v nevarni bolezni?

Pridiga: Naj se napravi govor po reku: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca; in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli.“ (Mat. 22, 37.) Vpeljava in sklep naj se popolno izdelata, izpeljava pa naj se samo bogato osnuje.

Keršanski nauk: Učencem ljudskih šol naj se vpraševaje razloži nauk o odpustkih.

Iz Ljubljane. (Smert afrikanskega junaka.) Prav velikrat smo v našem listu ponavljali ime verlega apostolskega vikarija za srednjo Afriko, škofa Klavdijopolitanskega, preč. g. Daniel-a Komboni-a. Ta mož, kakor naš Ign. Knoblehar, vreden, da bi živel sto lét na zemlji, je 10. vinotoka t. l., kakor smo že omenili, po skoro nezmerni apostolski delavnosti ta svet zapustil. Nepričakovana bolezni, piše „Bollettino Sales.“ v Torinu, ga je v Hartumu ugrabila Cerkev, Propagandi, afrikanskemu misijonu. Imel je navado v naj težavnih trenutkih misijonskih klicati: „O Nigricia o morte — Zamursko, ali pa smert!“ Dosegel je le prazgodaj smert, pa tudi Zamursko mu ne bo odšlo, kolikor se smé upati, ker bil je in bo imenovan zamurski apostelj.

Ta vredni naslednik ranjcega provikarja Knobleharja je bil rojen l. 1831 v Limonu Brežjanske škofije (Brescia) na gornjem Laškem. Tedaj naš sosed. Ko mladeneč je bil sprejét v takrat cveteči zamurski vstav č. g. Nikolaja Mazza. Bil je posebno dobrih duhovnih zmožnost, ves goreč in živega duha. Čitavši zgodovino japonskih mučencev, je želel iti v tiste jutrove kraje v misijon. Božja previdnost pa ga je odločila za mnogo težavniši zamurski misijon. Učil se je v ta namen jezikov, posebno pa arabskega, študiral tudi zdravilstvo. Posvečen l. 1855, se je l. 1857 podal v Egipt in od onod po Nilu v Hartum. Prišel je na vso moč delati, popotoval daleč po Zamurskem in po Evropi, vstanavljal deške in dekliaške inštitute po naj pripravniših krajih, da bi pridobival mladino in po nji potem odrašene. Veliko je tudi pisaril in delal osnove za prerobenje Nigricije. Ne le dosti misijonarjev in drugih pomočnikov je sprejemal v svoj misijon, ampak tudi že precejšno šte-

*) „Aufgabe der Wissenschaft ist es, alle Ideale zu zerstören, ihre Hohlheit, Nichtigkeit zu erweisen, zu zeigen, dass Gottesglaube und Religion Trug, dass Sittlichkeit, Gleichheit, Liebe, Freiheit und Menschenrechte Lüge sind.“ (Fr. v. Hellwald. Culturgeschichte in ihrer natürlichen Entwicklung bis zur Gegenwart. Seite 569.)

vilo redovnic — Sester sv. Jožefa — je sprejel in pošiljal jih je daleč med zamurce, zlasti v Kordofan, kakor smo že naznanovali.

Veliko pomoči mu je skazoval pri evangelijskem delu kardinal Kanossa, Veronski škof. Na Dunaju in pri družih evropskih dvorih je iskal pomoči in jo našel. In kakor povsod je bila med prvimi pomočniki tudi naša Kranjska dežela. Ko je bil r. Komboni lani in predlanskim na Laškem in v družih krajih v Evropi, smo mu večkrat pošiljali zbirke v Verono, pozneje pa smo jih oddali v knežje-škofijsko pisarno, kakor je „Dan.“ naznanjala. Komboni je povzdigoval pribežališa (azile), hospitale, šole, vvedel v deželo marsiktere evropske šege, učil je, kako naj se hrani voda, obdeluje zemlja itd. Kakor smo že naznanjali, bil je v Afriki o prestrašni suši in lakoti, ko so ljudje na stotine umirali po potih, samotah, po mestih in vaséh

Mislilo se je, da Italijani bodo bolje prenašali afrikanško obnebje, kakor ljudje iz naših krajev, pa tudi to se le malo poterjuje. Tudi Komboni je vidil, da mu smert pobira večino njegovih tovaršev. Tudi on je skušal z napravo v Egiptu, v kateri naj bi se prihodnji misijonarji počasi vadili sudanskega vročega obnebja, kakor tudi arabskega jezika in šég. Če bo to poslednje kaj dosti teknilo, se v napravah, ki jih je vstanovil v Kairi, mora še pokazati. Naj hujše pa je morebiti še to, da zamurski vkoreninjen značaj premagati in narod v resnici in za stalno pokristjaniti morebiti ni lažje delo, kakor ondotnemu obnebjju kljubovati. Treba je veliko molitve, veliko truda in nauka, pa vlade nad zamurci, ktera bi divjake prisilila k redu, delu, ter k oliki, potem bi ta od začetka zanemarjeni Kamov rod zlagoma dospel k stanovitnemu keršanstvu. (Pa kaj to pišem, ko je še celó med nami tako malo značajnega keršanstva in prave olike?)

Komboni je pri vsem terpljenji, skerbéh in stiskah vender precej dolgo prenašal morivno afrikanško obnebje. Bil je že v Evropi dosti hudo bolan, predno se je povernil nazaj v Afriko; toraj se je še manj čuditi, da njegova natora zamurskega obnebja ni več zmagovala. Umerl je ko 50letnik. Bog daj njemu večni pokoj v nebesih, na zemlji pa vrednega naslednika.

Marija-Zvezda v Bosni, 12. listop. 1881. (Dopis č. g. misijonarja V. Lah-a. [Konec.]) Med tednom sem maševal bolj zgodaj, da nisem delavcev preveč mudil, treba je bilo sveče posebej za mašne bukve; ali mali svečnik sem pozabil prinesti; tam ga ni bilo dobiti, kako si tedaj pomagati? Tisti mož, ki je po me prišel, je dobil „frakeljček“ in vtaknil je vanj svečo, ki je prav dobro stala v njem. Glejte, da je vender „frakelj“ včasih tudi za kaj; ta dogodba zopet priča, da se „frakeljček“ povsod nahaja, če tudi cerkvenih reči popolnoma manjka. Službo božjo sem toraj začel, treba bo še tudi farane popisati, ter vse natanko pozvediti, kako in kaj, da ne bi bilo kake skrivne trohnobe, pa divjih zvéz in zavéz med njimi, kar se po krajih brez dušnega pastirja posebno rado godí. Tako mislim do spomladi to srenjo nekoliko v red spraviti, potem pa skerbeti za cerkvico, in ako bi šel drugam, tudi za družega duhovna. Ako Bog dá srečo, bodo to leto tri naselbe oskerbljene z dušnimi pastirji. Perva je nemška v Windhorstu, poldrugo uro od Stare Gradiške, kjer so prvi nemški naselniki tam od Rena. Ti siromaki so sicer blizo katoliške farne cerkve v Berbiru, ali duhovnik nič ne umé nemškega, kar mu dozda tudi ni bilo treba, kakor nemškim gori ob Renu ne hervaaškega. Hodili so v cerkev k maši, pogovoriti se niso nič mogli, ne k spovedi iti itd. To poletje začne med njimi legar razsajati; ob žalostno za bolnike! Niso se mogli spovedovati, ne umeti kake tolažilne be-

sedice! Proti koncu bolezni gre tirolski duhoven, ki je zapustil trapiste, nazaj na Tirolsk; tam sliši javkanje in zdihovanje, stopi bliže, sliši govoriti nemški, on jim tudi odgovarja; kakor angela z nebés se ga oveselé, ter nikakor ne pusté dalje, dokler je kaj bolezni, ktera pa se je kazala do konca oktobra. Ko sem konec septembra v Marijo-Zvezdo sporočil, da pridem kmalo v Bosno, in so to mnih tudi temu bivšemu trapistu povedali, mi je že 28. septembra pisal ter prosil, naj pridem berž, ker on mora iti domu, je bolan, nima nič denarja, ne obleke. Odpisal sem mu, naj ostane, dokler ne pridem, vsaj v 14 dneh bom pri njem, potem se bova zgovorila, kaj je storiti. Res sva se zgovorila, da je ostal pri zapuščeni čedi, ktero zdaj oskerbuje in jo bo menda še dalje do smerti prevedoval. Upa, da bo dobil nekaj pokojnine, potem bo že izhajal, ker živi še vedno po trapistovski. Dal sem mu nekaj maš, neznano jih je bil vesel, ter prosil, naj mu jih še kaj dobim. Toraj naj gospodje, kteri jih imajo odveč, blagovolé odvečne meni poslati za onega siromaka po telesu, pa gotovo bogatina po duši.

Druga naselba je moja v Maglaju. Ta kraj se bode v kratkem povzdignil, pa okoli in okoli so sami razkolniki Serbi, nobenega domačega katolika. Okoli 25 družin nemških katolikov se je naselilo zaradi dobre zemlje in zdravega kraja, pa tudi zavolj več varnosti, ker biva tu stotnik z eno sotnijo vojakov. Trije naselniki z Oldenburga in Hanovera so bogati; tako je en sam domá prodal svoje posestvo za 20 tisoč goldinarjev, in tukaj že sam za-se kupil 500 oral zemlje, z drugimi tremi skup pa še 10 tisuč, in takih bogatih bodo zdaj še nekteri prišli, berž ko jim je zagotovljen dušni pastir, brez kterega pa nečejo biti. Ti možje so nekako počasni v vsem vedenji, dobro vsako stvar premišljajo in potem večí del pravo zadenejo. Kolikor sem z njimi govoril, so v njihovih deželah neduhovni neznano delavni v vseh zadevah, ki se tičejo vero in cerkve. Tam je duhoven neviden voditelj, delovanje se godí skor samo po neduhovnih, kteri se o prvem času in o potrebah med seboj in z dušnim pastirjem posvetujejo, kaj in kako je treba stvar ukreniti itd. Zato se pa res nahajajo ravno v severni Nemčiji izobraženi katoliki, ki svoje življenje darujejo veri ter cerkvi, kakoršnih se nahaja po privatnih in očitnih ter na deželnih in državnih zborih. O Slovenci, kdaj boste tem podobni! Posebno vi omikani, idite se učít od onih velikanov, kaj je vera, kaj je cerkev; ter ju nikar ne bijte, ampak branite! Ker bode tedaj menda prav po Božji naredbi ravno v Maglaju tako čversta naselba se vstanovila, jo je treba po vsi moči podperati in vterjevati, ona bode potem široko na okoli svoj vpljiv, svojo veljavo imela. Zato hodim vsako soboto tjekaj, opravljam službo božjo, pa se vračam ali popoldne ali v ponedeljek v samostan, ker tamkaj še ni stanovanja. Tudi sem otljubil, da bom preskerbel družega duhovna, ako bom šel jaz od njih, in odkar sem to obljubo jim dal, dohajajo pisma bogatih Oldenburžanov, naj jim nakupijo zemlje. Ti možje pa dobro čutijo, da z nemščino ne bodo nič opravili, toraj že govore: Naši otroci morajo znati hervaaški; vsaka beseda hervaaška, ktero si zapomnimo, je zlata vredna. Ravno pred enim tednom je došel neki učítelj iz Würtemberga poprašat, ali bi ga hotli sprejeti za učitelja. Pojasnil sem mu, da še ljudje nimajo za-se stanovanja, ne cerkve, ne nič potrebnega, in je odšel. Po njegovem odhodu pa mi je rekel nek naselnik: Naš učítelj bo mógel tudi hervaaški znati, s samo nemščino ni moč tukaj izhajati. Tako vidite, da pošteni Nemci tudi pošteno mislijo, kakor verli in verni Tirolci tudi Slovanom vse dobro privoščijo, nasprot pa neverni liberalni Slovenci še svojim bratom ne privoščijo dobrega, ampak le sami sebi. Ko v Maglaju

voz nekako na pravo pot spravim, mislim že na družega duhovna, ki je tu v samostanu, pa neče stopiti v red. On je z Moravske dežele, in ravno dve družine sem tam dobil čisto češkega jezika, da ne umete nič nemškega, torej bo dober za nje, ker umé češki. Ima nekaj pokojnine, maše mu boste pa vi Kranjci preskerbeli, in bo mož zadovoljen, ter pasel nadepolno čedico.

Jaz pa sem zvedil še za tretjo čedo brez duhovna tam pri Dubici blizu reke Une, namreč okoli 300 Primorcev iz škofije Senjske. Ta pobožna naselba hodi čez mejo na Hervaško v cerkev, ker daleč okoli v Bosni ni katoliške fare. Ker so tam čisti Slovenci, ne bi mogel Nемеc nič opraviti pri njih; zato jih mislim enkrat obiskati, da se pogovorimo in pozvem vse potrebno, ter poiščemo duhovna pastirja; ako ne bo družega, bom ostal pri njih, dokler se kateri ne oglasi. To je zdaj v Bosni potrebno, dobiti dosti dušnih pastirjev. Kaj bo zamogel ubogi škof brez duhovnov, katerih pa si vsaj 10 lét ne more izrediti, ako tudi manj študij od njih zahteva, kakor drugod. Toraj pošljite duhovnov v Bosno, z njimi boste pomagali veri in deželi. To pa dobro veste, da za cerkev je treba dosti reči, zatoraj prosim vse tiste, kateri želé kaj pomagati, naj pomagajo najpred novim naselbam, ktere še nimajo naj potrebnih stvari. Dostikrat sem čital, da se je poslalo v Bosno toliko in toliko cerkvene oprave; pa je menda vse tam ostalo, kamor se je ravno poslalo, naj potrebniši kraji niso prejeli nič, ker se nikdo zanje ne briga.

Pa naj bo dosti za zdaj, hotel sem Vam pokazati, da še živim; prosim, molite za srečno prenovljenje uboge Bosne, za kar dozda še ni nič kaj posebno dobrih znamenj. Jaz pa bom zaupal v Boga in dobrotne Slovence, kateri me dozda še nikdar niso zapustili, toraj me tudi za naprej ne bodo. Z Bogom!

Val. Lah, misijonar.

Razgled po svetu.

Dunaj. Minister za zunanje zadeve, cesarske hiše in predsednik v skupnem ministerskem posvetu je postal generalmajor grof Gustav Kalnoky. Upa se, da to je za mir in za vse strani dobro znamenje.

Hohenwartova poslanška skupina (klub) desnega središa se je poslednji čas ločila v dva oddelka, s čimur pa moč te skupine ni nič pretresena. Novi oddelek namreč hoče posebno poudarjati potrebno versko podlago pri državnem napredovanju, kar je prav in dolžnost, ter značajin katoličan nima vzroka s to novo vravnavo nezadovoljen biti. Predsednik novega oddelka je grof Alfred Lichtenstein.

V gosposko zbornico je sprejetih 14 novih udov, kakor se upa, za desnico.

Rim. (Kako cerkveni sovražniki sami svoje početje grajajo.) Eden znamenitih Lahov, ki je dosti pripomogel k tako imenovanemu zedinjenju Italijo in gori za laško domovino, je o tej reči dopisnikarju vélikega angleškega vladnega časnika „Times“ razodel o Rimu ko glavnem laškem mestu svoje sedanje misli, ki so vredne, da naj jih študirajo tudi naši nekdanji prijatli zedinovane Italije. Ta italijanski „patrijot“ modruje takéle:

„Deset lét bivamo v Rimu, pa kam nas je prignala protivna potreba? Nismo se mogli še vstanoviti v njem kakor na pravilnem vladnem sedežu. Mi v Rimu nismo domá. (Bizjaški „buzurri“, ali vam niso katoličani dostikrat že prej tega pravili?) Rim, kterege posest je bila politiška potreba (Kakošna neki? Se li smé pleniti iz politike?), je naj nevgodniše stolno mesto, ki smo si

ga kdaj mogli izbrati. Mi smo v Rimu kakor pod šotorm; mi v orožji čujemo proti jetniku, ki se ni podvergel. Rim nam ni središe in ne prebivališče. On je preotožin za stanovanje ljudskih bitij. (Gotovo, za stanovanje ljudskih bitij, ki jim huda vést ne dá pokoja.) V njem smo nastavljeni dvema vročicama: ena izhaja z rimskih poljân, druga iz Vatikana, — in ni se nam naj huje bati nezdravega zraka, ki izhaja z rimskih poljân. (Hoče reči, da še bolj se jim je bati Vatikana, papeža. — Prav Vam je; odlazite tedaj nazaj, od koder ste prišli!)

Po daljšem modrovanju pravi ta laški „patrijot“: „Sedanji papež je zopet vstanovil mir povsod, koder je bil Pij IX vojsko vzgal. (Slišite čez vse nesramno laž? Pij IX — pa vojsko! Kako se to strinja??) Spravil se je (Leon XIII) ali se bo z Nemčijo, z Rusijo, s Turčijo, z Avstrijo. On pusti z mirno sterpljivostjo Francijo na njeni stezi, in čez kaj časa bomo slišali, da je Anglija pooblastila svojega zastopnika pri sv. Stolu. Samo z Italijo... papeštvo ni in ne more biti spravljeno. To dohaja od tod, ker smo v Rimu... (Ali ne tudi od tod, ker vi sploh Antikristu pot pripravljate, ki vero s peklenško jezo zatirate, mlade in stare ljudi kužite, kričovrske tempeljne in šole pospešujete, merliče skrunite, v kazališih, na zborih zoper papeža razgrajate, kakor divje pošasti dobro zatirate, hudo pa razširjate!)

Na Francoskem je znani Gambetta prišel na verhunec, postal predsednik novega ministerstva, ktero obsega osebstva Gambettove kože. Med njimi je naučni minister, Pavel Bert, divji sovražnik katoličanstva in kosmat materijalist; zato bo tudi veliko profesorjev djano iz službe, da bode nekazen ložej rila po vinogradu francoskega katoličanstva. Kako ponižan je s tem francoski narod, naznanja angleški véliki časnik „Times“, ki pravi, da prav za prav minister je le samo Leon Gambetta; drugi vsi so srednje bitja, njemu do čistega podložne. Vse pričakuje, da si bode Gambetta v kratkem prilastil „diktaturo“ (samopoveljstvo ali naj viši samoblast). Mogoče pa, da je še Bizmarku prihranjeno, da bo tega sovražnika katoličanstva pretépel, predno sam gre po poti vsega mesa. Naj boljši moči francoske vojne pešajo namreč na Tuniskem, s čimur bo tudi Gambetta zgubil serca Francozov in potem ne bo težavno Prusu zopet v Pariz priti, česar sicer Francozom ne privošimo, vredni so pa šibe, ko si tacega človeka na čelo stavijo.

Francoski diplomati in poslanci, dosto mnogi, niso voljni služiti Gambettu in se odpovedujejo svojim častém; med tacimi je tudi baron Dache de Mongascon, francoski poslanec na Černogori.

Nemški državni zbor po novih volitvah ima kacic 150 konservativcev in katoličanov na eni strani; na drugi strani enako število liberalcev v trojnem razverstenju, ki se imenujejo: narodnjaki, secesijonisti, naprednjaki, — potem še nekaj razdrobljencev: socijalisti, ljudska stranka, protestanti z Alzacije, guefi. Poljci, kateri se združujejo po okolišinah z eno ali z drugo stranko. Ni tedaj stranke prav za prav, ki bi imela večino.

Tunizija. (Konec.) Za Vacherom so prišli drugi apostolski vikarji. L. 1705 se je neki francoski poslanik posebno potegnil za katoliške misijonarje. Vedno bolj se je širila in vterjevala vera v teh krajih. Okoli 1770 je predstojnik Propagande celó ukazal proglasiti določbe tridenškega zbora zoper skrivne zakone. Ob času hude kuge l. 1775, 1779, 1784 in 1785 so se posebno skazovali ondašnji misijonarji, ko so z naj večo skerbjo stregli kužnim ter jih sprejemali v svojo bolnišnico, naj si je bil kristjan ali mohamedan. Tako plemenito obnašanje ni bilo brez dobrih nasledkov za Čer-

kev. Bej, poglavar tuniški, je jel spoštovati duhovne in mnogokrat izbral jih za svetovalce ali pooblaščenca v naj važnejših opravilih.

Ko je pregnani papež Pij VI bival v Čertosi pri Florencu l. 1794, je poslal tuniški bej potertemu papežu v dar sreberno kupo ter pridal pismo, v katerem prosi, naj bi se eden misijonarjev povzdignil v škofovsko čast z naslovom apostolskega vikarja. Z veseljem je sprejel papež dar in pismo, a takrat beju ni mogel spolniti želje zaradi hudih stisk katoliške Cerkve.

Kako da je ta bej spoštoval papeža, kaže to-le: L. 1816 pridejo napoljski poslanci, odposlani po kralju Ferdinandu, k beju. Ta pa jih pelje v kapelo oo. kapucinov zraven svoje palače in jim dá pokazati lepo skrinjico, lično zaperto, v kateri je bila druga skrinjica iz srebra, ki je hranila papežev odgovor na pismo bejevo. „Vidite“, jim reče, „tu je odgovor papežev. Zdelo se mi je potrebno shraniti ga, ker je tako važen in častljiv za vse kristjane.“ Spoštovanja se bode pač moral današnji svet iti učiti k divjakom, ker mnogim že ni več sveta nobena reč.

Leta 1841 so prevzeli tuniški misijon kapucini iz angleškega otoka Malte, in tako se je začel kmalu kazati angleški vpliv. Francozom, že od nekaj varhom vzhodnjih katoličanov, to ni bilo po volji; zato so prosili papeža Gregorja XVI, naj povzdigne ta misijon v vikarijat apostolski. Pervi apostolski vikar je postal o. Sutter, kapucin, škof Rozalski (i. p. i.), ki je do današnjega dne slavno vodil tuniški misijon. Pridobil si je obilo časti in spoštovanja pri kristjanih in mohamedan- cih in tudi pri beju. Pač da, tako je obsipal bej z do- brotami in častmi misijonarje, kakor komaj naj bolji katoliški vladar. Za pastirsko obiskovanje je posodil bej vikarju prelepo kočijo in šest konj, dvornega kočija- ja, 5 mamelukov, 4 žandarje in 4 služabnike, vse na konjih, ter zapovedal po deželi, da morajo poglavarji sprejeti višega pastirja v državne palače, kedar pride v tako mesto. Smel je celó vikar iz ječ oprostiti one jetnike, katere si je izbral; tako je zadnjič obiskovaje svojo škofijo oprostil nad 200 jetnikov. Bej je tudi pre- pustil Cerkvi mnogo zemljišča za potrebne zidave, po- daril ji mnogo denarja in sploh pomagal v vsaki po- trebi.

Verhu vseh teh znamenj svojega spoštovanja do katoliške Cerkve je počastil bej Mgr. Sutterja še z re- dom perve verste, kateremu je bila pridjana arabska diploma. Oboje je izročil višemu pastirju, obdan od vseh dostojanstvenikov svoje dežele. Ob enem so dobili trije drugi kapucini red tretje verste. Rimska Stolica je pri- volila, da smejo nositi ta častna znamenja v pokrajini tuniški. Zaradi tolike prijaznosti je ukazal sveti oče Leon XIII vikarju, naj izreče beju zadovoljnost in ve- selje v papeževem imenu vsled takega obnašanja.

Ako bi se utegnilo komu čudno zdeti, kako da se more mohamedanski knez tako prijazno obnašati proti katoliškemu duhovstvu, naj pomisli, da nepokvarjeno serce vedno spoštuje in vé ceniti prave zasluge. Bej je spoznal, da je katoličanstvo njegovi vladi v naj veči prid, in da nima bolj vdanih, za blagor ljudstva bolj vnetih prijateljev, kakor so katoliški oznanovavci svete vere.

Mgr. Sutter je star že 86 lét, in zavoljo tega so mu dovolili sv. Oče pred kratkim, da se sme odpovedati svoji službi in iti k počitku v kak samostan. Mgr. La- vigerie, nadškof algirski, je sedaj apostolski administra- tor praznega vikarijata. V dopisu iz Tunisa „Museo delle Missioni“ blizo tako-le govori o Mgr. Sutterju: „Hvala Bogu, tako je vterdil on vikarijat s svojo zata- jevalnostjo, varčnostjo in vednostjo, da ga bode lahko vladal njegov naslednik. Stolica je dovolj prostorna zanj

in za njegove redovnike, in ima tudi knjižnico. V Tu- nису je vsak praznik pridiga za Malteze in tudi za Ita- lijane, maše v farni in samostanski cerkvi. Večernice pojejo šolski dečki. Tudi v Suzi, Goletti, Sfaks u, Bi- serti, Porto Farini, v mestih Monastier, Media in Gerbi so zidane cerkve z obzidanimi pokopališči.“ Naj noveji pregled tega vikarijata kaže, da tam, kjer je bilo leta 1842 samo 3000 kristjanov, je bilo l. pros. 1867 kato- ličanov 15.550. Nevernikov je 2 milijona in judov 400.000. Misijonarjev je bilo 22, izmed teh pet doma- čih; dva vstava bratov za kerščanske šole in sestre sv. Jožefa v zavetnicah za dekliško izgojo.

Kako se bodo pa sedaj razvile razmere za kato- liško Cerkev v Tuniziji, ako vlada preide v roke fran- coske? Upajmo, da bodo določevalni krogi vendar spo- znali, kaj da obrodi ljudstvu srečo in blagor; zanašajmo se, da se bode sv. Cerkev v teh slavnoznanih krajih zopet razcvetla; upajmo, da bode, ali da je že prišel tudi za Afriko čas zveličanja in rešenja. Verni katoli- čani pač prav storé, da se v molitvah spominjajo afri- kanskih misijonov, pa tudi djansko to delajo z denar- nimi pomočki, kolikor jim pripušča premoženje. Kako je mogoče bolje obračati duhovno in denarno miloščino, kakor za razširjanje edinozveličavne katoliške Cerkve?

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

28. listopada. S. Eberhard šk. — 29. S. Filomen m. — 30. S. Andrej ap. — 1. grudna. S. Eligij. — 2. (Zap. post.) S. Hromacij šk. — 3. S. Frančišk Ksav. — 4. Druga adventna nedelja. S. Barbara.

Zahvale:

Št. 105. Mladeneč Naši ljubi Gospej očitno in naj serčniši zahvalo naznanja, ker spozná, da po njenih proš- njah je rešen iz prav hudih okolišin.

Iz Loškega okraja.

G. T.

Št. 106. Tisočkrat Bogu, Naši ljubi Gospej in sv. Jožefu zahvala za uslišanje dvakratne ponižne prošnje v dveh hudih dušnih zadevah!

N. O.

V molitev priporočeni:

Bolan prijatelj. na čigar življenji je veliko ležeče, da bi ga usmiljeni Bog na prošnje N. lj. G. in sv. Jo- žefa še ohranil. — Nevaren pijanec prav živo priporo- čen za spreobrnjenje. — Nekdo v dober namen. — Bolna oseba se živo priporoči v bratovsko molitev Naše lj. G. presv. Serca, da bi ozdravela, ako je Božja volja. — V velikih zadregah se neka oseba priporoča N. lj. Gospej in sv. Jožefu. Ako pomoč doseže, se hoče očitno zahvaliti. — Poreden pób za poboljšanje.

Zlate zerna za vsaki dan mesca.

28. listopada. Nasladnosti tega svetá so podobne svalkom, ki so zunaj ocukrani, znotraj pa grenki.

29. Čas zgubljen, naj veči zaklad zgubljen!

30. Ako Bog hudobnim veliko dobrega daje na tem svetu, s tim prav jasno kaže, kolikanj velike do- brote ima v plačilo za dobre pripravljene v nebesih. (S. Avg.)

1. grudna. Kdor svoje strasti zamori, si vedni pokoj pridobi. (S. Ciprijan.)

2. Ako ti Bog naloži težko butaro, podloži pód-njo svojo roko, da te breme preveč ne teži.

3. Ako ti je skopernela jeza do kacega človeka,

popravi to skazo prej ko moreš s kakim zunanjim skanzjem pohlevnosti do taistega. (S. Fr. Salez.)

4. Zgolj človeška umnost ni nič drugega kakor mravljiše laži in praznih besedi. (S. Fr. Sal.)

Listek za raznoterosti.

G. dr. J. Bleiweis vit. Tersteniški je nekoliko obolel, bil tudi previden s sa. zakramenti. To bodi opomnjeno, naj bi se preblazoga gospoda prijatli spominjali v molitvah, da mu dobrotljivi Bog zdravje vterdi in še dolgo ohrani predrago življenje. — V splošno tolažilo bodi naznanjeno, da se je gsp. dr. Bleiweisu močno zboljšalo.

Priserčno 50letnico je v ponedeljek obhajal dobro znani g. dr. Fr. Schiffer, namreč 50letnico, odkar je postal doktor zdravilstva. Zjutraj ob sedmih je bila številna družina pri sv. maši; maševali so jim pri altarji Naše ljube Gospé milg. prošt Jožef Zupan, že od nekdanj hišni njih prijatelj. Od 108 sošolcev jih ima gosp. jubilejni doktor samo še 3 žive; on pa je še zmeraj čverst in gibčen. Pomagal je premnogim bolnim in terpečim; Bog ohrani tudi njega še mnoge leta.

Č. P. Staré S. J., naš slavnoznani rojak in misijonar, se je z Dunaja podal v Ternovo na Ogerskem. Bival je pet lét na Dunaju, je veliko pridigal po mnogih cerkvah, kakor: pri Mariji Pomočnici, pri Mehitaristih, pri Uršularnicah, Salezijankah; in vsak mesec je vodil pobožnost Jezusovega presv. Serca. Bog ga spremljaj.

Napevi in dela r. gosp. Gregorija Riharja se po večem še vsi dobivajo pri ranjega sestri Jerici v gosposkih ulicah šte. 4; naj bodo toraj goriko priporočeni.

„Trojna božja pot s svetimi Stopnjicami na Kranjskem“, od g. Ant. Žlogarja, katero smo o svojem času že omenili, se dobiva v katoliški bukvarni po 30 kr., zvezana po 50 kr. Lepo delce, priporočeno posebno romarjem na svetiša s sa. Stopnjicami, namreč, na Žalostno goro, Novo Štifo pri Ribnici in k sv. Joštu pri Kranji.

Iz Adrijanopola, 15. listop. Usmiljene Sestre iz Zagreba imajo dozdej osem bulgarskih deklic brezplačno v svoji notranji šoli (Internat). Včeraj je eden naših patrov (resurekcionistov) v njih domači kapeli vpervič maševal. Najsvetejšega še nimajo v svoji kapeli, — dovoljenje k temu mora priti iz Rima. Naj priserčniši priporočilo vsim misijonskim dobrotnikom in prijatom.

P. Tom. Brseska.

Rimsko. Pri konzistoriju v Rimu 18. t. m. je bilo že 26 nadškofov in škofov pričujočih, nekteri celó iz Amerike in drugih najdaljnih krajev. Med temi so bili tudi: Nadškof Solunski, zastopan po monsign. Ferd. Kopponi-u koadjutoru, z upom nasledstva za mons. Pavlom Mikalev-om. Pervostolna cerkev Serajevska v Bosni in Ercegovini, vstanovljena od Njih Svetosti Leona XIII, zastopana po preč. g. dr. Jož. Stadlerji. Mostarska stolnica, vstanovljena od sedanjega papeža v Ercegovini, po monsig. Paškalu Bukoniću itd.

Tri sto šestdeset nadškofov in škofov se je dozdej oglasilo, da se hočejo vdeležiti slovesnosti o razglaševanju novih svetnikov v Rimu.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Knežaku: Mirna po č. g. župn. L. Urbaniju 2 gld. — Iz Blok čč. gg. duhovna in farani 30 gld.

Za pogorelce v Cerkljah: Iz Blok čč. gg. duh. pastirja in farani 30 gl.

Koledniku sv. Miklavža (za novo cerkev v Bohinjski Bistrici): Iz Šmihela po č. g. župn. A. Peterlinu 4 gl. 60 kr. — Č. g. Jož. Lomberger 2 gl. — Gornji Tuhinj 6 gl. — Neimenovan 5 gl. — Iz Blok čč. gg. duh. pastirja in farani 40 gl. — Iz Žužemberka po č. g. župniku 36 gl.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Iz Polhovega gradca 116 gld, in sicer: nabranih po č. g. župniku 40 gl., čast. g. oče 10 gl., po č. g. duh. pom. J. Smrekarji 66 gl. (Oddano pri pn. g. kan. Andr. Zamejcu.) — Zbirke po pn. g. kan. Jan. Vovku: 29 gld. v pap., 3 vel. tol. = 6 gl. 40 kr., 8 st. dvajs., 1 gl. 52 kr. drob. — Vikar č. g. M. Barbo 1 gl. 52 kr. — Pn. g. kan. Jož. Hočevnar 10 gl. — Iz Kamnika 1 gl. — Č. g. Jož. Lomberger 1 gl. — Iz Blok čč. gg. duh. pastirja in farani 40 gl. (oddano pri pn. g. kan. in dek. A. Urbasu). — Iz Žužemberka po č. g. župniku 25 gl.

Za študentovsko kuhinjo: Po č. g. Žigu Bohincu 10 gl. — Č. g. Jož. Lomberger 2 gl. — Mons. dekan J. Križaj 3 gl. — Č. g. J. Bizjan 5 gl. — Neimenovan 5 gld. — Iz Blok čč. gg. duh. pastirja in farani 5 gl. — Dober prijatelj 2 gl.

Za deško sirotišnico v Ljubljani: Iz Blok čč. gg. duh. pastirja in farani 4¹ gld. (oddano pri pn. g. kan. A. Urbasu).

Za opravo ubožnih farnih cerkev naše škofije: Pri čč. gospeh Uršularnicah oddano 2 gl. 5 kr. — Z Ambrusa 3 gl. 80 kr. — Iz Drage po č. g. župniku 5 gl. — Iz Iga po preč. g. kanoniku Jož. Hočevnarji 20 gld. 94 kr. — Iz Spodnjega Tuhinja 7 gl. 20 kr.

Za sv. Očeta: Iz gornj. Tuhinja 2 gl. — Duhovnija Mirenska po č. g. župn. L. Urbaniju 6 gl.

Za novo cerkev in samostan redov. Trapistov v Bosni: J. K. 34 kr.

Za redovnice presv. Kervi v Bosni: J. K. 33 kr. — Iz Blok čč. gg. duh. pastirja in farani 5 gl.

Za bulgarski katol. misijon v Adrijanopolu: Iz Blok čč. gg. duh. pastirja in farani 5 gl.

Za afrikanski misijon: Po mons. dekanu J. Križaju: Iz Kamnika 10 gl.; iz Komenda 7 gl.; iz Zlatopolja 6 gl.; neimenovan 50 gl. (ali nekaj tega tudi za druge mis.). — Iz Šmihela po č. g. župn. A. Peterlinu 4 gl. — Neimenovana 1 gl. — Č. g. župn. Al. Kumer 1 gl. — Hel. Cotelj 1 gl. — Iz Žužemberka 10 gl.

Za misijon mil. g. škofa J. Vertina: Č. g. župn. Al. Kumer 3 gl. — J. K. 34 kr.

Za mater g. Ign. Tomazina: Č. g. Al. Kumer 2 gl.

Za sv. Detinstvo: Z Bukovšice č. g. župn. J. Demšar 5 gl. — Neimenovana 4 gl. — Po č. g. zakrist. J. Porentu 1 gl. — Dve osebi 1 gl. 50 kr. — Iz Leskovca po č. g. F. Jarcu 4 gl. — Mirna po č. g. župn. 2 gld.

Za katoliške misijone v Kini: Neimenovan 50 gld.

Za msijone na Jugu: Č. gosp. župnik Št. Šranc mašni plajš s pripravo.

Za naj potrebniši misijone: Neimenovana 4 gl.

Za bratovščino sv. Leopolda: Iz Žužemberka po č. g. župniku 3 gl.

Za varhe Božjega groba: Z Iga po pn. g. kan. J. Hočevnarji 61 gl. 17 kr.

Za francosko bratovščino za verne duše v vicah: V. K. 30 kr.; M. K. kot ud 20 kr.; nekdo letni donesek 40 kr.; V. D. 20 kr. za spreobrnjenje nekega grešnika.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. K. L—e: Sacra peragentur.